NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA
ROKIŠKIO R. PANDĖLIO GIMNAZIJOS IŠORINIO VERTINIMO TRUMPOJI ATASKAITA

Vizito laikas – 2017 m. spalio 23–27 d.
Vizito tikslas – mokyklos veiklos kokybės išorinis vertinimas.
Išorės vertintojų komanda:

Vadovaujančioji vertintoja – Audronė Šarskuvienė; išorės vertintojai – Rasa Lazauskienė, Aušra Sučylienė, Nijolė Šimkevičienė, Eglė Vaivadienė.

Išorės vertintojai stebėjo 93 ugdymo proceso veiklas, gilinosi į mokytojų ir mokinių veiklą pamokose, stebėjo jų elgesį ir santykius natūralioje aplinkoje. Vertintojai bendravo su mokytojais, mokiniais ir jų tėvais, pagalbos mokiniui specialistais, bibliotekos bei aptarnaujančio personalo darbuotojais. Vyko individualūs pokalbiai su direktoriumi ir pavaduotoja ugdymui, Gimnazijos tarybos, Mokinių tarybos, Tėvų komiteto atstovais, Metodine taryba, įsivertinimo grupe, Vaiko gerovės komisija. Išorės vertintojų komanda išanalizavo gimnazijos veiklos bei mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentus, pirminę mokyklos informaciją, Rokiškio r. savivaldybės administracijos švietimo skyriaus pateiktą informaciją.

I. GIMNAZIJOS KONTEKSTAS

Pandėlio gimnazijoje mokosi 220 mokinių, yra 10 klasių komplektų. 70 proc. mokinių yra pavežami į mokyklą. Mokykla vykdo pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, gimnazijos specialistai, techninio personalo darbuotojai teikia paslaugas Pandėlio pradinei mokyklai, veikiančiai gimnazijos patalpose. Netoli gimnazijos veikia Pandėlio universalus daugiafunkcis centras, kurio neformalaus ugdymo skyrių lanko 38 proc. gimnazijos mokinių. Mažėjant mokinių skaičiui (nuo 2015–2016 m. m. 13 klasių komplektų sumažėjo iki 10), mažėja mokytojų darbo krūvis gimnazijoje, todėl mokytojai įsidarbina kitose rajono švietimo įstaigose. Šiuo metu 30 proc. mokytojų dirba ir Pandėlio gimnazijoje, ir kitoje mokykloje.

II. STIPRIEJI VEIKLOS ASPEKTAI

1. Gyvenimo planavimas (1.1.1. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Gimnazijoje kaupiami duomenys apie tolimesnio mokymosi ketinimų ir faktinio mokymosi statistika. Beveik visų mokinių tolesnio mokymosi ketinimai sutampa su jų pasirinktomis studijomis, dauguma buvusių abiturientų studijuoja aukštosiose mokyklose valstybės finansuojamose vietose. Gimnazijos skaitykloje įrengtos kompiuterizuotos darbo vietos su interneto prieiga, profesinio informavimo lentynėlė, o interneto svetainės skyrelyje „Ugdymas karjerai" pateikiama naudingų nuorodų bei informacijos. Kasmet gimnazijoje atliekama „Ekspres" apklausa karjeros paslaugų poreikiams išsiaiškinti, psichologė atlieka diferencinį diagnostinį tyrimą, J. L. Holland'o profesijos pasirinkimo testą, pagal kurio rezultatus domimasi profesijomis, aiškinamasi, kur jas galima įgyti, konsultuojama dėl pasirenkamųjų dalykų IIIg kl. Karjeros ugdymo temomis vyksta klasių valandėlės, mokiniai rengia lankstinukus apie profesijas, rašo karjeros planus. IIIg kl. mokiniams skirtas profesinės etikos modulis. Mokiniai ir tėvai pagal grafiką konsultuojami profesijos, individualaus mokymosi plano sudarymo, švietimo įstaigos pasirinkimo, įstojimo sąlygų klausimais. Ugdymo įstaigoje vyksta profesinių mokyklų pristatymai, apie profesijas kalba mokinių tėvai, organizuojami susitikimai su buvusiais mokiniais, įstaigų ir atstovais. Dažni mokinių vizitai į šalia esančias bei tolimesnes įmones bei įstaigas. Kiekvienais metais gimnazijos mokiniai vyksta į „Studijų mugę", aukštųjų mokyklų atvirų durų dienas, Rokiškio darbo biržą, Rokiškio švietimo centro ir Rokiškio J. Tumo-Vaižganto gimnazijos organizuojamą Karjeros dieną.

2. Pasiekimų asmeniškumas (1.2.1. –3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Mokiniams sudarytos labai geros sąlygos dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose. 2015–2016 m. m. gimnazijos mokiniai užėmė 58 prizines vietas rajone, 44 – šalyje, 2016–2017 m. m. rajone iškovotos 32 prizinės vietos, šalyje – 19. 2015–2016 m. m. du gimnazijos mokiniai tapo tarptautinio piešinių konkurso „Etnokultūros lobiai" laureatais, Jungtinių Tautų darnaus vystymosi „protų mūšyje" (respublikinis turas) užimta trečioji vieta, keturi mokiniai tapo vertimų ir iliustracijų konkurso „Tavo Žvilgsnis" (respublikinis turas) nugalėtojais, du mokiniai, kalbų konkurso „Kengūra" (respublikinis turas) dalyviai, įvertinti Sidabrinės Kengūros, vienas mokinys – Auksinės, vienas mokinys – Oranžinės Kengūros diplomais. Išskirtiniai Jaunųjų šaulių pasiekimai: respublikinėje Jaunųjų šaulių Žiemos penkiakovės varžybose iškovotos 5 prizinės vietos, respublikinėse XIX Jaunųjų šaulių žaidynėse – trečioji vieta. Puikūs gimnazijos futbolo komandos laimėjimai: 13-osiose Lietuvos mokyklų futbolo žaidynėse užimta pirmoji vieta, atviros Kupiškio r. moksleivių futbolo lygos čempionate – antroji vieta. 2016–2017 m. m. rajono olimpiadose gimnazijos mokiniai iškovojo 15 prizinių vietų, meninio skaitymo konkurse užimta antroji vieta, rajoniniame rašinių konkurse „Laiškas gimtajai kalbai" – antroji vieta. 2017 m. rajoniniame renginyje „Aštuntokų varžytuvės" gimnazijos komanda užėmė pirmąją vietą, trys gimnazijos komandos dalyvavo rajoninėje „Sveikatiadoje" ir tapo nugalėtojomis. 2017 m. birželio mėnesį Obeliuose (Rokiškio r.) vykusiame XII tarptautiniame jaunųjų vokalistų konkurse-festivalyje „Obels žiedų giesmė" mokyklos ansamblis „Pandėlio balsiukai" užėmė pirmąją vietą, du mokiniai iškovojo pirmąsias, po vieną mokinį – antrąsias ir trečiąsias vietas, trys mokiniai tapo diplomantais. Už pasiekimus mokiniai skatinami: apie jų pasiekimus skelbiama mokyklos stenduose, interneto svetainėje, kasmet organizuojama Padėkos šventė, kurioje pagerbiami mokslo pirmūnai, konkursų, olimpiadų, varžybų prizininkai, jų tėvai, mokytojai; rėmėjų lėšomis organizuojama išvyka didžiausią pažangą padariusiems mokiniams, el. dienyne dalykų mokytojai rašo padėkas konkursų, varžybų prizininkams, klasių auklėtojai – visiems mokiniams, padariusiems pažangą.

3. Mokyklos pasiekimų ir pažangos stebėsenos sistemingumas (1.2.2. – 3 lygis). Mokykloje tradiciškai kaupiamos 5–9 bei I–IVg klasių mokinių pusmečių ir mokslo metų mokymosi pasiekimų, lankomumo ir testų rezultatų suvestinės, mokinių asmeninės pažangos stebėjimo aplankai. Visos ataskaitos išsamiai analizuojamos dalyko mokytojų metodinėse grupėse, aptariamos Mokytojų taryboje. Kiekvieno mokinio rezultatai aptariami su mokiniu ir jo šeimos atstovais. Pagal poreikį mokinių pažangos aptarimai organizuojami tikslinėse mokytojų grupėse, dalyvaujant klasių auklėtojams, dalykų mokytojams, VGK nariams, administracijai. Dalykų mokytojai, išanalizavę testuose dalyvavusių mokinių ir apibendrintus klasių pasiekimų profilius, numato tolesnio mokymo priemones mokymosi kokybei ir mokinių pasiekimams gerinti. Mokiniai formuoja savo pasiekimų ir pažangos aplankus, kuriuos sudaro nuostatų, gebėjimų ir pastangų įsivertinimo anketa, asmeninės pažangos planas, namų darbų atlikimo, darbo pamokoje ir elgesio įsivertinimas, kontrolinių ir kūrybinių darbų pavyzdžiai. Be to, mokiniai pildo pažangos fiksavimo ir pusmečio pasiekimų lūkesčių lapus, aptaria juos su klasės auklėtoju, dėstančiu mokytoju, pasibaigus mokslo metams braižo asmeninės pažangos kreives. Vertintojai pastebi, kad gimnazijos mokytojams vertėtų pamokose tikslingiau stebėti išmokimą, operatyviau teikti grįžtamąją ryšį.

4. Pagalba mokiniui (2.1.3. – 3 lygis). Spręsdami problemas, mokytojai, klasių auklėtojai bendradarbiauja su pagalbos mokiniui specialistais, mokinių tėvais. Mokykloje sudarytos sąlygos lankyti konsultacijas, atlikti namų darbus. Sprendžiant ugdymo(si) problemas, bendradarbiauja klasių auklėtojai, mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai, vadovai, esant poreikiui, bendradarbiaujama su Švietimo skyriaus specialistais, PPT, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, seniūnijos socialiniais darbuotojais, Visuomenės sveikatos biuru, policijos komisariatu. VGK organizuoja renginius žalingų įpročių prevencijai. Socialinės pedagogės iniciatyva vyksta vaikų vasaros stovykla „Vasara kuprinėje 7", įgyvendinti projektai „Sveikas AŠ – misija įmanoma!", „Jūra – mano svajonė", 2017 m. laimėtas sveikatos projektas „Saugok save! – kelias į sveikatą per žinias ir sportą". Gimnazijoje mokosi 22 mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalbos teikimą jiems organizuoja mokyklos

VGK, mokytojams rengiamos šių vaikų ugdymo rekomendacijos, tačiau stebėtose pamokose pagalba mokiniams teikta nepakankamai veiksmingai.

5. Santykiai ir mokinių savijauta (2.3.2. – 3 lygis). 2017 m. M. Riomerio universiteto mokslininkai gimnazijoje atliko DolT tyrimą, kurio tikslas – atskleisti mokinių esminių psichologinių poreikių tenkinimo edukacinėje aplinkoje mechanizmus. Tyrimo rezultatai parodė, kad mokinių esminiai psichologiniai poreikiai yra labiau tenkinami nei kitų gimnazijų mokinių. Vertinimo savaitę 90 proc. pamokų stebėti tinkami mokinių ir mokytojų, mokinių tarpusavio santykiai. Gimnazijos bendruomenė skiria tinkamą dėmesį palankių emocinių, savitarpio supratimo, santykių kūrimui, bendravimui. Dauguma mokiniai teigė, kad mokykloje jaučiasi saugiai.

6. Veiklos, įvykiai ir nuotykiai (2.3.2. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Gimnazijos mokiniams siūlomos 7 neformaliojo švietimo veiklos bei galimybė dalyvauti ateitininkų ir jaunųjų šaulių organizacijose. Mokyklos neformaliojo švietimo veiklose dalyvauja 96 (43,6 proc.) mokiniai. 67 (38 proc.) gimnazijos mokiniai lanko neformaliojo švietimo veiklas Pandėlio universaliajame daugiafunkciame centre. Gimnazija teikia paraiškas ir aktyviai dalyvauja įvairiose projektinėse veiklose, kūrybinio ugdymo, pilietiškumo, prevencinėse programose, kurios įtraukia beveik visus gimnazijos mokinius, dalį mokinių šeimos ir vietos bendruomenė narių, ugdo pilietiškumo, savanorystės kompetencijas, tolerancijos, pagalbos vienas kitam vertybines nuostatas.

7. Edukacinės išvykos (3.2.1. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Organizuodama edukacines išvykas, mokykla bendradarbiauja su įvairiomis institucijomis, rajono bei šalies mokyklomis, socialiniais partneriais. 2017–2018 m. m. suplanuotos 105 išvykos. Gimnazijos intranete skelbiamas kultūrinės pažintinės veiklos dienų sąrašas. Visos edukacinės programos siejamos su mokomųjų dalykų turiniu. Pagrindinės edukacinių išvykų veiklos kryptys – mokinių bendrųjų kompetencijų tobulinimas bei profesinis orientavimas. Įvykusiose išvykose paveikiausiai ugdytos socialinė-pilietinė (pvz., akcija „Gėlių žiedai žuvusiems Lietuvos savanoriams ir partizanams”), pažinimo (pvz., ekskursija po Dzūkiją ir Žemaitiją), asmeninė (pvz., sporto ir sveikatos diena „Sportas – sveikata“), kultūrinė (pvz., kultūros paveldo diena „Pažinkime savo kraštą – nuo piliakalnių iki bažnyčios bokštų“, Žydų kultūros diena „Pandėlio štetlas – mūsų miestelio istorija“) kompetencijos. Po edukacinių išvykų aptariamos patirtys. Lėšos klasių išvykoms skiriamos proporcingai mokinių skaičiui. Nemokamos edukacinės išvykos organizuojamos per metus didžiausią asmeninę pažangą padariusiems mokiniams.

8. Mokymasis virtualioje aplinkoje (3.2.2. – 3 lygis). Išorinio vertinimo savaitę 57,5 proc. mokytojų pamokose naudojo informacines komunikacines technologijas. 38,8 proc. pamokų IKT taikytos pamokos temos, uždavinių skelbimui, vaizdžiam aiškinimui, pagalbos teikimui. Stebėtose pamokose naudoti vaizdo ir garso įrašai, skaitmeninės mokymo priemonės, atviros prieigos mokymo(si) šaltiniai, virtualios aplinkos. Mokytojų ir Metodinėje tarybose aptariamas IKT taikymo bei turimų priemonių naudingumas. Siekiant tobulinti mokymąsi virtualioje aplinkoje, gimnazijoje organizuojami seminarai, mokytojai moko vieni kitus. Per paskutinius metus gimnazijoje nebuvo atlikta apklausų, tyrimų apie tiesioginę informacinių technologijų naudojimo įtaką mokinių rezultatams. Beveik visi mokytojai naudojasi mokyklos svetaine bei intranetu, ugdymo procese taiko IKT. Mobiliaisiais telefonais, planšetiniais kompiuteriais informacijos paieškai skatinta naudotis dauguma mokytojų. IKT integruojamos į neformaliojo švietimo veiklas, mokiniai skaitmeninėje platformoje kuria filmus, kuriuos pristato mokyklos bendruomenei bei projekto „eTwinning“ partneriams. Pamokų metu vykdyti „eTwinning“ partnerysčių projektai, organizuoti vaizdo tiltai-pokalbiai su Londone gyvenančia buvusia mokine ir Čekijos, Ukrainos, Latvijos mokiniais; užsienyje gyvenančių buvusių mokyklos mokinių vaizdo prisistatymai.

9. Gimnazijos bendruomenės sprendimų pagrįstumas ir veiklos tobulinimo kultūra (4.1.1. – 3 lygis). Tirdama gimnazijos veiklos kokybę, įsivertinimo grupė IQES online sistemoje atlieka mokinių, jų tėvų ir mokytojų apklausas. 2016–2017 m. m ši grupė kartu su metodinėmis grupėmis analizavo atnaujintus mokyklos veiklos kokybės įvertinimo rodiklius, parengė pamokos rodiklių aprašą, juo remiantis sudaryta pamokos stebėjimo lentelė, kuria naudojasi mokytojai

stebėdami vieni kitų pamokas. Pamokų stebėjimo duomenys panaudoti vykdant grįžtamąjį vertinimą. Gauti rezultatai panaudojami mokyklos veiklos tobulinimui: SSGG rengimui, veiklos kokybės stipriųjų ir tobulintinų aspektų išskyrimui, kuriais remiantis nustatomi veiklos planų prioritetai, tikslai ir uždaviniai bei planuojama veikla. Iš pokalbių su mokytojais, veiklos kokybės įsivertinimo grupės nariais, direktoriaus pavaduotoja ugdymui paaiškėjo, kad gimnazijos veiklos tobulinimo sprendimai priimami vadovaujantis sutarta bendros veiklos perspektyva ir diskusijomis, dauguma bendruomenės narių supranta įsivertinimo svarbą ir naudą mokyklos pažangai.

10. Mokyklos tinklaveika (4.2.3. – 4 lygis). Gimnazija yra atvira mokykla, kuria ir palaiko socialinius ryšius su Pandėlio miesto bendruomene, Pandėlio universaliu daugiafunkciu centru, Rokiškio krašto muziejumi, sporto klubu „Pandėlio SK“, VšĮ „Savas Rokiškis“, labdaros ir paramos fondu „Algojimas“, Kultūros paveldo departamentu, Lietuvos savanorių karių kapų Rokiškio r. bendrija. Bendradarbiaudama su vietos bendruomene ir organizacijomis mokykla vykdo socialinę (įgyvendina projektą „Piliečiai kartu“ paramos ir pagalbos akcija vienišiems žmonėms „Gerumo sriuba“), kultūrinę (bendri projektai, akcijos, paskaitos, veikla įgyvendinant projektus, edukacines programas, renginiai miestelio bendruomenei), darbinę (aplinkos, karių kapų tvarkymo darbai) veiklas, kuriose mokiniai ugdosi atjautos, bendrystės vertybines nuostatas, socialines kompetencijas. Gimnazijos jaunieji šauliai organizuoja bendras pratybas, karinį rengimą, varžybas, pėsčiųjų žygius su Lietuvos Šaulių sąjungos rinktinių kuopų jaunaisiais šauliais, Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos, Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgų Vyčio apygardos pėstininkų kuopomis. Gimnazijos ateitininkai bendradarbiauja su Panevėžio M. Karkos pagrindinės mokyklos ateitininkų kuopa – vyksta vieni pas kitus į renginius, dalijasi patirtimi. Pandėlio gimnaziją partnerystės ryšiai sieja su Rokiškio bei kitų rajonų mokyklomis. Gilias tradicijas turi partnerystė su Latvijos Neretų mokykla, Ukrainos, Čekijos mokyklomis, partnerystės ryšius gimnazija palaiko su projekto „eTwinning“ mokyklomis partnerėmis. Mokyklos tinklaveika naudojama mokinių karjeros planavimui. Bendradarbiavimas su Vytauto Didžiojo, Kauno technologijos, Vilniaus Gedimino technikos, A. Stulginskio universitetais, Panevėžio kolegija, Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla, Kupiškio technologijos ir verslo mokykla, Panevėžio teritorinės darbo biržos Rokiškio skyriumi. Palaikomi ryšiai su mokyklos absolventais.

Pandėlio gimnaziją išskirtinai verta pagirti už pilietiniais, doriniais idealais grįstos gyvensenos socialumą, orientuotą į tautinio identiteto stiprinimą (1.1.1. – 3 lygis, išskirtas aspektas – 4 lygis). Mokykloje organizuojami pilietiškumą stiprinantys paveikūs renginiai, skirti Sausio 13-ajai, kariuomenės ir visuomenės vienybei, Gedulo ir vilties, Žydų genocido aukų atminimo dienoms paminėti, partizanams pagerbti, ir kt. Labai aktyvi gimnazijos šaulių ir ateitininkų organizacijų veikla. Gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti šių organizacijų nariai demonstruoja noriai dalyvaudami įvairiuose renginiuose (pvz., tarptautinėse pratybose „Tvirtas skydas 5.2“, „Maisto banko“ savanorystės akcijose Rokiškyje), visuomeninėse ir socialinėse veikose (pvz., akcijose „Gerumo sriuba”, „Pasidalinkime gerumu”, „Mūsų kraujas Tau, Lietuva“). Mokinių pilietiškumas, nusiteikimas puoselėti savo šalį ir kraštą atsiskleidžia dalyvaujant nacionaliniuose pilietiškumo ugdymo konkursuose, respublikiniame Konstitucijos egzamine, rajoniniame trumpametražių filmų konkurse Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienai, įvairiuose projektuose ir akcijose (pvz., įgyvendinant Pažangos projektą „100 gerų darbų Lietuvai“, dviračių ir pėsčiųjų žygiuose Pandėlio krašte „Golgotos keliu“, „Partizanų takais” ir kt.). Gimnazija į aktyvią projektinę veiklą įtraukia ir miestelio bendruomenę, partnerius iš kitų mokyklų, organizacijų. Gimnazijos mokiniams rūpi jų aplinkos, bendruomenės, šalies gerovė, jie prisideda ją kuriant (tai patvirtina ir gimnazijos gauti rajoniniai ir respublikiniai apdovanojimai už dalyvavimą ir pasiekimus socialinėje ir pilietinėje veikloje).

III. TOBULINTINI GIMNAZIJOS VEIKLOS ASPEKTAI

1. Diferencijavimas, individualizavimas, suasmeninimas (2.2.2. – 2 lygis). 2017–2019 m. strateginiame plane diferencijavimo principai išskirti kaip silpnybė. Atsižvelgiant į NMPP, PUPP, VBE rezultatus ir siekiant pagerinti mokymąsi skiriamos pamokos dalykų moduliams. 19 (23,75 proc.) stebėtų pamokų mokiniams sudarytos tinkamos galimybės rinktis užduotis pagal savo

gebėjimus, suplanuotos veiklos buvo nuoseklios, teikta paveiki pagalba mokantis, diferencijuoti namų darbai. Daugumoje (76,25 proc.) stebėtų pamokų visi mokiniai klasėje atliko tas pačias užduotis, naudojo tas pačias mokymo(si) priemones, nors vertintojai vienareikšmiškai įžvelgė aiškų dalies mokinių poreikį diferencijuotam ugdymui. Mokytojai dažniausiai dirbo su visa klase, rėmėsi aktyvesniais mokiniais, skyrė visiems vienodas užduotis arba jas individualizavo pavieniams mokiniams (dažniausiai – turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių). Mokytojams vertėtų labiau atsižvelgti į mokinių mokymosi stilius, gebėjimus, polinkius, asmeninius ir ugdymosi poreikius bei interesus ir, organizuojant mokymą(si), tikslingai bei sistemingai suteikti mokiniams daugiau galimybių dirbti skirtingu tempu, atlikti skirtingo lygmens užduotis, rinktis skirtingas mokymosi priemones ir informacijos šaltinius. Tikėtina, kad tai didintų kiekvieno ugdytinio pasitikėjimą savimi, stiprintų atsakomybę už mokymosi rezultatus, daugiau mokinių patirtų mokymosi sėkmę.

2. **Mokymo(si) metodų įvairovė (2.2.2. – 2 lygis).** Daugumoje (67,5 proc.) stebėtų pamokų mokinių veikla buvo nukreipta į žinių perteikimą, vyravo informaciniai atgaminamieji metodai. Toks mokymo organizavimas neskatino mokinių aktyvumo. Vertintojai didesnį mokinių susidomėjimą ir įsitraukimą į ugdymo procesą stebėjo tose pamokose, kuriose taikytos darbo grupėse (31,2 proc. pamokų) ir darbo porose (22,5 proc. pamokų) strategijos. Vertintojai konstatuoja, kad šiuo metu mokykloje vyrauja klasikinės, į vienpusį mokinių mokymą orientuotos paradigminės nuostatos bei tradiciniai mokymo būdai. Akcentuotina, kad pereinant nuo tradicinės mokymo į šiuolaikinę mokymosi paradigmą būtina mokytojų nuostatų kaita: mokytojo dominavimą pamokoje turėtų keisti savivaldus ir sąmoningas mokinių mokymasis.

3. **Savivaldumas mokantis (2.3. 1. – 2 lygis).** Stebėtose pamokose retai sudarytos sąlygos mokiniams aptarti ir vertinti savo mokymosi problemas, sieti žinomus dalykus su naujais, grįžti prie jau išmoktų dalykų, reflektuoti, tikslingai bendradarbiauti, diskutuoti įvairaus dydžio grupėse. Išorės vertintojai fiksavo, kad daugumoje pamokų dėl mokytojo dominavimo nesudarytos sąlygos savivaldžiam mokinių mokymuisi, neskirtas dėmesys mokymui mokytis. Jei mokytojai atsakingiau ugdytų mokėjimo mokytis kompetenciją, skatintų mokinius aktyviai mokytis, susirasti reikiamą informaciją, įsisąmoninti, analizuoti, sisteminti žinias, stebėti ir reflektuoti savo mokymąsi, tikėtina, mokiniai mokytųsi tikslingiau ir jaustų didesnę atsakomybę už išmokimą.

4. **Mokymosi socialumas (2.3.1. – 2 lygis).** Išanalizavus stebėtų pamokų duomenis nustatyta, kad daugumoje jų (67,5 proc.) sudarytos nepakankamos sąlygos mokinių bendradarbiavimui, netaikytos grupių mokymosi strategijos ir metodai. Nors mokiniai ir susodinti grupėmis, jiems skirtos užduotys nebuvo tinkamos bendravimui ir bendradarbiavimui, neišnaudotos gabių mokinių savitarpio pagalbos galimybės. Gimnazijos mokiniai puikiai geba bendrauti ir bendradarbiauti socialinėse, pilietinėse, projektinėse veiklose, tad šiais jų įgūdžiais vertėtų remtis ir pamokose. Jei mokytojai taikytų tinkamas grupių darbo ir išmokimo stebėjimo strategijas, pergrupuotų mokinius pagal jų mokymosi poreikius, mokiniai turėtų galimybių dalintis patirtimis, diskutuoti, teikti ar gauti pagalbą, vertinti grupės ir savo darbo rezultatus.

5. **Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo įvairovė (2.4.1. – 2 lygis).** 46,6 proc. stebėtų pamokų mokytojai nepakankamai išnaudojo formuojamojo vertinimo formų ir būdų įvairovę, ypač pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį. Pamokose nepakankamai naudota vertinimo informacija ugdymui koreguoti, tinkamesnėms mokymo(si) strategijoms pasirinkti, mokiniai retai arba neveiksmingai skatinti planuoti tolesnius savo mokymosi žingsnius, tikslingai siekti optimalios asmeninės sėkmės, taisyti mokymosi spragas ir valdyti mokymąsi. Dalis mokytojų taikė individualius kaupiamojo vertinimo modelius. Dėl bendros kaupiamojo vertinimo sistemos gimnazijoje nėra susitarta. Jei mokytojai išnaudotų kaupiamojo vertinimo, kuris stiprina mokymosi motyvaciją, mokinių pasitikėjimą savo jėgomis ir aktyvumą mokantis, galimybes, nuolat naudotųsi vertinimo informacija mokymui(si) koreguoti, diferencijuoto ar suasmeninto mokymo(si) poreikiui išsiaiškinti, tikėtina, galėtų neklysdami priimti sprendimus dėl tikslingo tolimesnio ugdymo, mokiniai kryptingiau siektų asmeninės pažangos.